Пролтареде ѣоцу ѡалата, ийэкбын!

РЙА Т'ӘЗӘ

ОРГАНА КМ ПК ӘРМӘНИСТАНЕ
„ՌՅԱ ԹԱԶԱ" ՕՐԳԱՆ ՀԿԿ ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ
„РЙА ТАЗА" ОРГАН ЦК КП АРМЕНИИ

№ 37 (849) Пенщшэм, 9 майе сала 1957 ҚИМӘТ 20 КАПЕК

Иро рожа алт'ндарийа щьмаэ'та советие у qəwəтед weйə СильҺ'-дарийеə мьqабьли фашизме.

Рожа алт'ндарийа щьмаэ'та советиейə т'аричи

Доиздэй сал пешда, 9 майе салə 1945, бь алт'ндари к'ота бу шэр'е ѡалате маэйи Wəт'эйнейи Мəэьн мьqабьли фашизма ӀнтӀарие.

Алт'ндарийа Т'эфаqа Советие ӀнӀабьли фашизме мэщал э'франд, ѡмэи ґалэк ѡалатед Европе у ӀнӀедеа щьмаэ'т qəйде демократие-щьмаэ'тие сазкьи, бь сайа ѡе пешда ґат у мэҺ'кəм бу лагера соснализме у демократиейə зор.

Шэр'е салед 1941—1945-да стратеґа Германие qъраркьрбуи нава ѡə дажи кьнда, мэҺ нивэке-дб мэҺада Qəwəтед СильҺ'дарийеə советие бь-ӀнӀщэ'ньи, Москвае у Ленинграде ӀнӀдьлэ дэстие хwə у бса шер'кə'бьбьки. Бь ыи щур'эйи Wəт'эне мə ѡə qəйледа бу.

Ле ӀнӀьҺеӀи ч'ятнайед ґьран Орийа Советие бь мерхаси Wəт'эн дэкэй дькьр. Ду шэр'кьрьна ґьранə у Ордийа Советие мэщбур бу, ѡэ-ѡə'дали бь милиона ӀнӀбуна бьлийа у щиед малӀнӀбунейə фəрэ дэстие дькьмьна бэрдэ.

Ѡан рожед чотьи т'эманийа щьмаэ'та советие, чаѡа фронт, бса ѡаыт, мина марьӀəкэи дора Партия бьнуиистие дьйа сьх бэрэбуи, бенз бь алт'ндари жь ѡи шэр'и дэрк'эвьи.

Мэрьвед советие т'ə qəwəтед хwə ѡəнӀвеwандьи бона хwəйкьрьна Wəт'эне хwəйи э'зиз. Бь милиона wəт'эйнэд советие бь раздьлийа ґwə т'эви ѡи шэр'е ӀнӀмщьмаэ'тие бу, ѡэки сильҺ'е ӀнӀдьлэ дэстие хwə, мьqабьли дьжмье хуйхор шэр' бьлэ. Пьшта дьжмьда, территориа мэйə кə wə'дали фашистед ґэитчи ӀнӀдэбуна дэстие хwə, ӀнӀ-ѡандьлед партизанийə зор ӀнатьӀə ґошкилкьрьне. Партизана бь мерхаси т'эви щьмаэ'та ѡи дэрбед дэрмаг'кьрьне дькьмьи дьхьстьи, техника у qəwəта ѡаи к'орп'учдькьрьи.

Бь сайа сьх бэрэбуна щьмаэ'та кə'ə пэ'ьмилион дора партия у ӀнӀбуна хwə Ордийа Советие ӀнӀ мердэ дэрбэ эохэ бьлаг'ара Москвэдə ль дькьмьи хьст. Пэй мэҺ э qəwəтед мэйə СильҺ'дарие бь к'омождаа-рийа щьмаэ'тейə актив дэрбед ӀнӀщьр'андьне гиӀандə дькьмьи. Т'ьфаqа Советие алт'ндарийа т'эриқийə мээьн бьр мьqабьли фашизма хунхэр.

Щьмаэ'та советие у qəwəтед weйə СильҺ'дарие бь сэр'арийа Партиа Комунистие азайи у хwəхwəтийа Wəт'эне хwə хwəйкьрьи. Сайа ѡе алт'ндарийа т'эриқийə мээьн, qəwəтед сосиализме у демократиеə дьйа зедэбуҺ у мэҺ'комбуи. Пешда ґат лагера сосиализтие'ə зор, йа кə ӀнӀ хwəда бэрэə дькə йэк сеанийа т'эмамийа мэрьватие.

Партиа Комунистие у ӀнӀкəмə'тə Советие бона ӀнӀланина эьраред кə wəхте шер'да Wəт'эне мə к'ьшандьбу, мэщалед ӀнӀэмщаб данə э'франдьне. Ѡэлате мə нава чэнд салед кьнда эw бьринана данə сэр'кьрьне. Сала 1948 чапə дэрдайина продукциа сэнайе "мə иди жь дэрэща бэри шер' дэрбэз бу.

ӀнӀа щьмаэ'та советие рəй'дарьбуйи бь qъраред qəр'ьлт'а партиеə-йə XX у пленумед weйə ве пашэжэтиева, шэр'к'арие дькə бона жь wə'дə зутьр qəдандьна ӀнӀрсданиед пенщсалийа шэша.

Бь инициатива Т'ифаqа Советие'ə бона сьстбуна тужбуна орг'ə-мьлэтие щерэ мэщал тен пешдə-к'ьшандьне. Ле ӀнӀок ѡалатед капиталистиедə, бащэ готи ШАП-да, ӀнӀ'ред реакцион дьхазьи мэрьвэтие дэка бьк'шиньи нава шэр'е т'эзэ. Т'ариде нишан дайə, ѡэки аґ'рийа сэйаэстийа бса п'учə у т'ə к'аре надə.

Щьмаэ'та советие, щьмаэ'тед ѡалатед лагера сосиализте у ѡалатед д'ялаӀҺ'ьзэ майин, т'эрэфаэре э'ЛлаӀе шэр'к'арие дькьи мьqабьли qəэийа шэр'е т'эзэ. Əвə йэкə дьлэ к'ьшие, ѡэки ӀнӀр шер'бандьнакə аґрессора ѡе к'орп'учбə, эгэр эwана щьмаэ'та бьк'шиньə нав авантйурред шер'э т'эзэ.

Бь мəсəла Чадр-лунгийа

БОРҢЩДАРИЕД БОСКЕВАЗИАНӘ Т'ƏЗƏ

Хəбатчиед фермед колхоза гəнде Воскеваз ль нəҺ'ийа Аштараке щьвата хwəда эҺə'нəкьрьи борщдариед чадр-лунгийа'ə социалистие.

Щьвата ч'елəждоца пеш Est'ер Ищцэуэйане гот:

—Əвə сала дəданə кə əм бəйраqа сорə дэрбэзэкə нəҺ'ие дэсте хwəда хwəйдькьи. Сала 1956 дэѡса 1.640 килограме бь плане тер'а дити жь ӀнӀр ч'елəжке колхоза мə 2.610 килограм шир стэид. Ле əз т'эр'мин дькьм, ѡэки əм ӀнӀла ӀнӀ бь т'эмами надиӀə хəбате резерв у мэщалед ӀнӀдəр'. Əз борщ ӀнӀтриьмə сэр хwə ширдайина ӀнӀр ч'елəжə кə əз ӀнӀэзар ӀнӀка бьдьи.

ЩАБА ИНИСИАТИВА ЧАДР-ЛУНГИЙА ДЬДЬН

Инициатива wəт'энӀ'ізиеə хəбатчиед малӀнӀбуна гəндитиеə нəҺ'ийа Чадр-Лунге аь РСС Молдавие бь алави ӀнӀтə бэрэкьрьне колхозед нəҺ'ийа Qan'анеда. Wер'а ґьредайи колхоза гəнде Кат'нар'атеда шэwрдэ-рийа ӀнӀйжанэтхwайкьра ӀнӀтə ґанэкьрьне, к'идэре сэдьре колхозе ґамаз ӀнӀруг'йуййан гот:

—Бь qəдандьна qъраред т'ариқийə qəр'ьлт'а партиеə XX, ӀнӀ'эйжанэтхwəйкьред колхоза мə пар бэр ӀнӀр год ґектар хwəлнена 39 сентнер гошт (бь плана сале 30 сентнер тер'а ӀнӀтьбу дитьне), 134 сентнер шир, 700 килограм ӀнӀри стэидьн. Результатед п'ак ӀнӀтьиə дэстание бса жи ӀнӀэт мэҺед сала малӀнӀбунейə ислаьнда. ӀнӀмбэри ѡи wəэде пар бь 41 сентнера дьйа зедэ шир ӀнӀтийə стэидьне. Колхозе жь wə'дэ ӀнӀйшт мэйа эу qəданд плана салэwəхтейа т'эслимкьрьна шир у дб мэйа эу плана нивсалийа пешьиə т'эслимкьрьна гошт дэwлэте.

Шэwрдариеда хəбардан у дэрЬэqа щер'бандьна хwə qьсэкьрьи ч'елəждоца пеш Сираиуп Степ'айане, ыйаи Хачатур ӀнӀкобйан, сэрwере фермеə ӀнӀвбаннес ӀнӀкобйан у ед майин.

Кат'нар'атийа борщ ӀнӀдəнэ сэр хwə сала 1957 бэр ӀнӀр год ґектар хwəлнева 75 сентнер гошт, 200 сентнер шир, 1.000 килограм ӀнӀри бьстиньи.

Борщдариед бьлиӀ ӀнӀдьдьдə сэр хwə бса жи колхозед ӀнӀ'ийа майин.

ƏЛАМƏТИ ДƏРЬƏQЛ РАСТЬАТЬНА ДЕЛЕГАСИАЕД КОММƏРК'ƏЗИА ПАРТИА КОМУНИСТИЕИƏ Т'ЬФАQА СОВЕТИЕ У КОММƏРК'ƏЗИА ПАРТИА КОМУНИСТИЕИƏ ГЕРМАНИАЕ

Дэстибуна майе аь Коммэрк'эзиа ПКТ'С qьсэ ӀнӀтьиə дэрбэзкьрьне орт'а делегасиед Коммэрк'эзиа Партиа Комунистиеə Т'ьфаqа Советие у Коммэрк'эзиа Партиа Комунистиеə Германиаеда.

Жь Коммэрк'эзиа Партиа Комунистиеə Т'ьфаqа Советие т'эви qьсе бун К'атьбе пешьи Коммэрк'эзиа ПКТ'С ӀнӀ. Н. С. Хрущчев, к'атьбед Коммэрк'эзиа ПКТ'С ӀнӀвалед М. А. Суслов, Д. Т. Шепилов у бэне Коммэрк'эзиа ПКТ'С ӀнӀ. Б. Н. Пономарйов.

Жь Коммэрк'эзиа Партиа Комунистиеə Германие т'эви qьсе бу делегасиа бь сэр'арийа к'атьбе пешьи Коммэрк'эзиа Партиа Комунистиеə Германие ӀнӀ. М. Райман. Ч'ьэклед ПКТ'С у ПКГ ӀнӀстьиə фькра кьрьи дэрЬэqа ґэид пьсед ӀнӀэжандьна ӀнӀ'алайə орг'эмьлэтие, э'мьржийина ӀнӀдэр'партиеə ПКТ'С у ПКГ у бса жи дэрЬэqа пьсед майиӀə актуал, ед кə ӀнӀэwес-к'арьи бона ӀнӀрдэ партиа.

Qьсэ бь пьзмамтийа алави ӀнӀ'эму пьрсада бь рəй'е т'эмами ӀнӀвфэ'мкьрьне дэрбэз бун.

ЛƏТИ ОРГАНИЕА МƏРК'ƏЗИИƏ ЛАКАРЕИА

Чаѡа э'йанə, Комитеа т'эшкилэтед щаӀнӀалə? ҐРСС бона «Фестивала щаӀнӀалə'ə ӀнӀмт'ьфаqие» дабу т'эшкилкьрьне латарейа дистькеə т'аразийа бь рəqэма 300 милион манэти. Бь сайа рьид п'арəвэкьрьне бьлетед латареи, бь ӀнӀсабйлэна хастьна ґалэк т'эшкилэтед комсомолийə э'мэьли, qəльчйед эскорие, к'омед хəбатчийə у qəльчийə у бса жи бь хастьна бажарваед щдда-щдда, Комитеа т'эшкилэтед щаӀнӀалə ӀнӀсабə ьыда эw хастьи у ббйае 300 милион манати бьлетед латарейə'э т'эзэ бэрда у бса жи дэ щара ӀнӀтə зедэкьрьне рəqэма п'эра у эшийаед кə wə хэте латарейе бьлизьи.

Комитеа латарейə мэрк'эзи qъраркэр, ѡэки листька латарейə тиражя п'эрэ-эшийаед «Фестивала щаӀнӀалə ӀнӀмт'ьфаqие» к'ьшэ бьки 23—24 ййне сала 1957 бь бажаре Москвае.

СЕСИА СОВЕТА Т'ƏWРƏБЬЛНД Т'РСС VII БƏБУ

7 майе бь Москвае, К'оч'ка Кремлейə Мээьыда сесиа Совета Т'эwрэбьлнд ҐРСС VII йа бэрэвбуна чара бьбу. Руньштандьнед Совета Т'ьфаqа у Совета Мьлэтə бун. Руньштандьнедə ӀнӀтьиə т'эстицкьрьне дакладед комсиеед мандатие дэрЬэqа бьжартьиед депутатед кə дэwса е ґьрк'эти ӀнӀтьиə бьжартьне.

Совета Т'ьфаqе у Совета Мьлэтə ґьйэр'эwа сесиаеə ӀнӀна т'эстицкьрьи:

1. ДэрЬэqа дьйа т'ашшэхöлкьрьна э'шкилэтьиə сэр'арикьрьна сэнайе у чекьрьне.

2. Т'эстицкьрьна Э'мьрньвисаред Сэдьртийа Совета Т'эwрэбьлнд ҐРСС.

ӀнӀтə фэраркьрьне, ѡэки даклад бь бьӀнистие руньштандьна ӀнӀэмщидə йа Совета Т'ьфаqе у Совета Мьлэтə бона Т'эwрэбьлнд ҐРСС. Руньштандьна ӀнӀэмщидə ѡе бенə Руньштандьна ӀнӀтьиə т'эстицкьрьне öса жи Э'мьрньвисаред Сэдьртийа Совета Т'эwрэбьлнд Т'РСС.

Ниврэ шунда руньштандьна ӀнӀ'эмщийə Совета Т'ьфаqе у Совета Мьлэтə бона Совета Т'эwрэбьлнд ҐРССда бь даклад дэрЬэqа дьйа т'ашшэхöлкьрьна т'эшкилкьрьне сэр'арикьрьна сэнайе у чекьрьне пешда ӀнӀт К'атьбе пешьиə Комитеа Мэрк'эзиейə ПКТ'С депутат Н. С. Хрущев, к'ижэн жь алие назьра бь алави ӀнӀтə qəбулкьрьне.

(ТАСС)

1917 — 40 САЛ БӘРЕ — 1957

Конференса һ'әмурьсетейә (апреле) ПП'СДУ(б) VII

Жь 24 һ'этани 29 апреле (7—12 майе) сала 1917 ал Петрограде хәбата хwә дьбьр конференса һ'әмурьсетейә (апреле) Партия П'алайә Социал-Демократиейә Урьсетейә (болшевика) VII.

Пәй галәк салед налегал, кәле у сырҗиер'ә мәк'иled т'ошкидәтед болшевикие һатнә конференса партиаейә әмаана пешда һатьы ьь наве 80 һ'әзар әзвед т'ашкилбуйә, партия болшевикие. Конференса апреле конференса пешьы бу кә Урьсетеда легал (әшкрә) һатә дәрбәзькрьие.

В. И. Ленин чawa проекта платформе бна конференсе ньвисбу брошбур «Кърьвед пролетарнате революциа мәда», йа кә сәр машинке нәшькрьи нава делегатед конференседа дьһатэ балакрьие.

24 апреле сьбе сәһ'ата 10 В. И. Ленин рабу сәр трибунае. Кәлма хwәйә кьида әwи сьньфа п'алайә Урьсете саламкьр, йа кә гьшка зутьр шәр'к'ари дәстпекьр бона революциа социалистие.

Владимир Илйич пешда һат бь дакладед фәйдәр'ожейә фәрзва. Даклада дәрһәда wә'дед ньһада В. И. Ленин пешда бьр пьрсед һ'имли, кә әwи бәре Т'ешисед апреледа готьбу. Чawa кьрьна рожед һарә незик В. И. Ленин лозунгә «Т'омамийә һ'өкөмәтие советар'ал» пешда к'ьшанд.

Конференсе пьрса аграрие әньо'нькьр, у сәр һ'ине даклада Ленин программа партиаейә аграрие һатә қәбулькрьие, йа кә тер'д дьдит конфискасиакьрьна хwәлила мьлк'әдара бона әwе бьдә комитеед гөндийә у насионализасикьрьна һ'әму хwәлийа wәлет. Даклада дәрһәда пьрса мьләтеда И. В. Сталин хwәйдькьр һ'имед сәйасәтийа ленинийә мьләтие-әхтийарийа мьләтайә хwә-хwә к'ьшькрьие һ'этани башқәбуие. Конференседа бь даклад пешда һатьы wәк'иled т'ашкиләтед партиаейә щи. Wана хәбарда дәрһәqа хәбата болшевикабә мәзьы т'әмамийа wәлетда, дәрһәqа пешдачуйина партиае нава дб мәһед революциаеда, дьданә к'ьше нинсатива революционә мәзьы, йа масса. Делегате жь Донбасе әламкьр: «Луганск бь факти дәсте п'аладайә».

Конференсе гөнөк'арькр хәбәрдана Каменев, Риков у ед майин, ед кә дьщ'данды партиае жь рйа шәр'к'арийа бона сосиализме дәрхьи.

Конференса апреле нава qьраред хwәда т'әстиқьр курса ленинийә революциа социалистие, да сафикьрьие рйа партиае һ'әму пьрсед шер' у революциеейә һ'имлида, партия дани сәр рйа шәр'к'арийа жь революциа буржуазие-демократие дәрбази революциа социалистие буие.

Конференседа Коммөрк'әзиа партиае һатә бьжартьие. К'әтнә нава т'ошкила wе В. И. Ленин, Иа. М. Свердлов, И. В. Сталин, В. П. Ногин, В. П. Милйутин у ед майин.

29 апреле wәхте дадана конференсе В. И. Ленин хәбәрә хwәйә пашида да к'ьше щие конференса апрелейә т'арийа: «Пролетариат революциаед мәда материалед сәрк'ариқьрьие wе бьбина бона бәр бь этапа революциейә дөда һәр'әө». (Ленин, Әф'фр. щ. 24, ру 280, бь зьмане урьсә).

АЛТ'ЪНДАРИЙА МӘЗЬН

Т'әмам бу доиздәй сал жь we рожа нав у дөнгә т'ариқи, гава щьмаәта советие у қәрәвед weйә Сильһ'дарие фашизма һитлерие һ'ьщьр'анды.

Шәр'е Wөт'өнийей Мәзьы нава т'ариqа дәмлэта советеда шәр'е һәри ьран бу. Wи шәр'ида пьрса һабуй у т'өнзбуна фәйдәмәхлуqтийа социалистие ль walате мө һатьбу данине. Wи шәр'е галәки ьран у чawие. Wи шәр'е галәки ьран у чawие. Wи шәр'е галәки ьран у чawие

Д'мьржийна партиае

ХӘБАТЕ КАНДИДАТЕД ПАРТИАЕР'А РЬИД БЬДНӘ Т'ӘШКИЛКЬРЬНЕ

Шкилэтед партиаейэ республи-ка-дэ ханд'ийна ф'ор'ьл'а-ниейэ XX хэбата хwэ данэ ӧ-ша-ра сӧ'а нава шергед пар-тиае ӧбрьбурьна ӡэвед т'эӡэ у ӡ-ра, бона бьыдькьрьна заиӧ-ра нана сайгасӧне.

Шкилэтед партиае бь к'ур у ӀӘр-неийкн war мэрьва дьбьн, ед ьстьна war ӀӘйэ нава шергед ӡ-ра бенӘ ӧбрьбурьне. Шер-партиаеда тенӘ ӧбрьлькьрьне бона, механизатор, ед кӧ на-ьр'ийне пешьн у ӧса жи wэ-ра ветеринтегенса советиейӘ баш-ьр'ийне. Ӧрьне ӦануннӘма ПКТ'С бона ьрьдта Ӏатнийэ к'ьешькьрьне ста-сгоже. Ви w'эдийн т'ашкилэтед ьрьне гӘрӧке хэбате ӧса т'ашкил-ьд, wӘн ӀӘралийава кандидата-ьн бьыл, бона эгӘр ланӘ ӧька-ьд дӧрбаэн ӡэвтийа партиае бь-ьд.

Шкилэтед партиае гӘрӧке ӧса-ьд ӧрьбийатькьрьне, wӘн эwана-ьн ӧтасие бь шӧхӧле партиаеэ-ьн ӡередне, к'ара партиае бьда-ьд бьгрьна нӘ кӧ ӧа хwэйа арзи-ьн активи т'эви сайгасийна пар-ьн ӡаландьна ф'ьрред wийэ ӧ-ьна бьл, борщед ӀьлдайӘ бь-ьна бьдьдьнийэ у бона ӀӘпартиа-ьна ӧбьлэ мӧсала пеш.

Ӧсе жи wедоре, к'ьдӧре т'эш-ьна партиае к'ӧмӘка конкрет бь-ьна кандидатед ӡэвтийа партиае, ьрьне кандидат бь ьчьхи пешданн-ьна ӡанунӘма партиае дьӧрдьнийэ у бона жи тен ӧбрьлькьрьне war-ьна партиае.

Ӧшӧхӧлда хэбатӧкӘ ланди к-ьна шкилэтед партиаейэ нӘн'ийа-ьна Ереване, нӘн'ийед Ала-ьна, Аштараке, Ӡг'ине, Спитаке, ьна Байазете у гӘлӧкед майин-ьна дӧстанинар'а т'эвайи, ӀьлаӘ-ьна т'ашкилэтед партиаейэ республ-ьна ӡэвтийа т'ашкилькьрьне.

Ӧрьне ед тотьне, wӘн гӘлӧк-ьна шкилэтед партиаейэ комкӘн'ийа-ьна ӧбрьйаейэ Ереване, комкӘн'ийед-ьна Энимиадзине, Красносела-ьна ӧбрьйаейэ Ереване, комкӘн'ийед-ьна Ӧктябьерийне у гӘлӧкед майин-ьна шкилэтед партиае у комуристед-ьна war ӀӘрьйаейэ ӧбрьйаейэ.

Шкилэтед партиаейэ республи-ка-дэ ханд'ийна ф'ор'ьл'а-ниейэ XX хэбата хwэ данэ ӧ-ша-ра сӧ'а нава шергед пар-тиае ӧбрьбурьна ӡэвед т'эӡэ у ӡ-ра, бона бьыдькьрьна заиӧ-ра нана сайгасӧне.

Шкилэтед партиае бь к'ур у ӀӘр-неийкн war мэрьва дьбьн, ед ьстьна war ӀӘйэ нава шергед ӡ-ра бенӘ ӧбрьбурьне. Шер-партиаеда тенӘ ӧбрьлькьрьне war, механизатор, ед кӧ на-ьр'ийне пешьн у ӧса жи wэ-ра ветеринтегенса советиейӘ баш-ьр'ийне. Ӧрьне ӦануннӘма ПКТ'С бона ьрьдта Ӏатнийэ к'ьешькьрьне ста-сгоже. Ви w'эдийн т'ашкилэтед ьрьне гӘрӧке хэбате ӧса т'ашкил-ьд, wӘн ӀӘралийава кандидата-ьн бьыл, бона эгӘр ланӘ ӧька-ьд дӧрбаэн ӡэвтийа партиае бь-ьд.

Шкилэтед партиае гӘрӧке ӧса-ьд ӧрьбийатькьрьне, wӘн эwана-ьн ӧтасие бь шӧхӧле партиаеэ-ьн ӡередне, к'ара партиае бьда-ьд бьгрьна нӘ кӧ ӧа хwэйа арзи-ьн активи т'эви сайгасийна пар-ьн ӡаландьна ф'ьрред wийэ ӧ-ьна бьл, борщед ӀьлдайӘ бь-ьна бьдьдьнийэ у бона ӀӘпартиа-ьна ӧбьлэ мӧсала пеш.

Ӧсе жи wедоре, к'ьдӧре т'эш-ьна партиае к'ӧмӘка конкрет бь-ьна кандидатед ӡэвтийа партиае, ьрьне кандидат бь ьчьхи пешданн-ьна ӡанунӘма партиае дьӧрдьнийэ у бона жи тен ӧбрьлькьрьне war-ьна партиае.

Ӧшӧхӧлда хэбатӧкӘ ланди к-ьна шкилэтед партиаейэ нӘн'ийа-ьна Ереване, нӘн'ийед Ала-ьна, Аштараке, Ӡг'ине, Спитаке, ьна Байазете у гӘлӧкед майин-ьна дӧстанинар'а т'эвайи, ӀьлаӘ-ьна т'ашкилэтед партиаейэ республ-ьна ӡэвтийа т'ашкилькьрьне.

Ӧрьне ед тотьне, wӘн гӘлӧк-ьна шкилэтед партиаейэ комкӘн'ийа-ьна ӧбрьйаейэ Ереване, комкӘн'ийед-ьна Энимиадзине, Красносела-ьна ӧбрьйаейэ Ереване, комкӘн'ийед-ьна Ӧктябьерийне у гӘлӧкед майин-ьна шкилэтед партиае у комуристед-ьна war ӀӘрьйаейэ ӧбрьйаейэ.

Рожа азабуна щьмаэта Чехословакиае

Иро щьмаэта Чехословакиае э'ӀӘ-да хwэйа мэзьнэ мьлэтие дӧрбаэ дь-кэ-доиздэй салийа азакьрьна war-та хwэ жь окупасиа германна фашис-тие. Ӧw рож, рожа алт'ьидарийа т'ьрийнйэ ь'ьмдьйайейэ мэзьнр'а те ӡ-редане, кӧ щьмаэта советие у ӧ-wэтед weйэ Сильл'ьдарийе мерхэс дӘст анин мьдабьи германна фа-шистие.

Хэбатк'аред Прагае дӧстебуна мэна майе сала 1945 мьдабьи эвтчед Ӏитлерие усйан т'ашкилькьрьн. Хэбатк'аред Прагае мьдабьи ӧэwэ-тед дьжмьнэ п'ьр', кӧ жь ӧэwэте war зедэтьрбуп, бӘрк' шӘр'ьрьн у ьь радиое к'ьмӘждари жь Ордийа Сове-тие Ӏиви кьрьн. Ӧскэре Советие ь-т'эвбуна таиькайэ мэзьнна бӘрк' шӘр'ьр, ч'йар'а дӧрбаэ ьу у нӘйэ майе Прага у щьмаэ'та Чехословак-киае жь culтие азакьр.

Хэбатк'аред Чехословакиае бь сӘрк'арийа Партиа Комунистие к'ьр-п'учькр сьньфа реакционэ сӘрк'ари-кьр у hатэ сазкьрьне ӧйде демокра-тие-щьмаэ'тие. Ь'ӧкӧмэта щьмаэ'тие достчеханед сэнайейэ мэзьн, мӘзӘн, банк, реед ь'эсьн кьрнэ ед щьмаэ'-тие, wалетда реформа аграрие hатэ дӧрбазэкьрьне, эп'ецӘ хэбатк'аред гӧнд к'этьна нава шергед малйнӘйэ-на кооперативие.

Бона мэ'кӘмкьрьна ӧэйде демо-кратие-щьмаэ'тие щикн мэзьн ьрьт сӧwмандьнед мэна феврале сала 1948, гава п'ӀӘ у хэбатк'аред гӧнд бь сӘрк'арийа Партиа Комунистие да-на ь'ьнщьр'андые реакция буржуа-зиейӘ ьӧнӧдр', йа кӧ дьхаст wалетда ь'ӧкӧмэта реакционэ контр'ӧволйу-сион бьда сазкьрьне. НӘйе марте hаиа wе сале hатэ ӧрьбулькьрьне конс-титуциа Республика Чехословакиае, к'ижане дӧстанинед хэбатк'арийа со-циалистие т'ӧстицкьр у ӧwе республ-лика Чехословакиае да бехофкьрьне бона пашwэхтие пешдачийна wейа бь рйа соснализме.

Хэбатк'аред республикае алие пешдачийна экономикае у культу-раедэ гьништьнэ эп'ецӘ дӧстанна. ДӘрдийна сэнайа wалет ьньмӧрьн сала 1937 дӧ щара зедэ бийэ. Башӧ-готи бь темпед лаэ сэнайа тьрэн пешда дьйэ.

ДӘрдийна электроэнергиа Чехо-словакиае жь wалатед капиталистие-йӘ мэзьн Франсиае у Италиае гӘ-лӧктьрэ.

Оса жи алие малйнэйна гӧндти-тиеда дӧстанинед бӘрбьн'эйэ hаиэ. Хэбатк'аред гӧнд бь раздьлы дьк'э-ьнӘ шергед кооперасиа хwэлие-йӘ ӡӧкьйи, к'ижан 33 салӘфе т'ӧмамий-йа хwэлийа ракьрьне hьлтинӘ-да-тина. Wалетда 250) стансиед ма-шин-трактора hатнэ т'ашкилькь-рьне, ед кӧ hатьнӘ бехофкьрьне бь-техника пешва.

Сал бь сал h'але щьмаэ'та Чехо-словакиае хwэш дьбӘ, культура ме-дьна пешда дьйэ.

Ӧw ачьхийана hатьнӘ дӧстанне-сайа сӘрк'арикьрьна Партиа Комун-истиейӘ Чехословакиае, к'ижан кӧ-жь алие щьмаэ'тед те h'ьжькьрьне, щьмаэ'т алие'арие дьде у амьнийа хwэ пе тинэ.

Щьмаэ'та Чехословакиае дь шӘр'-к'арийа хwӘда, кӧ бьда чекьр-ьна соснализме, h'ьм дьбӘ сӘр алие-к'арийа бьратиейӘ бе ӡалпи йа щь-маэ'тед советие у щьмаэ'тед wалатед лагера соснализтийӘ майин.

Ь'ьешькьрьна э'йда мьлэтийӘ щьмаэ'та Чехословакиае, щьмаэ'тед Т'ьфаӡа Советие мер'а дӧстанинед т'эвэ ьдхаэйи бь шӧхӧле чекьрьна соснализмеда, дь шӘр'к'арийа кӧ дь-ьна бона э'ӀдалйӘ т'ӧмамийа дьйӘедэ.

В. Григорйан

КЬТ'ЕБЕД ТӘЗӘ

НӘширэта найпетйрате бь эьмане эрмэни да ронайдитьне кьт'ебед тӘзӘ.

В. И. Ленин. — «Карл Марк'с». 52 ру.

Оноре де Балзак. — «Комедиа мэрьвайе». БӘрӧвока э'франдьна бь-дӧй ьььда. Ьььда IV. 832 ру.

Виктор Вардийан. — «Ӡревик». Ььер дӧрьӧаэ щаььтиеда. Ьььььи е В. Тевайан. 91 ру.

М. Матие. — «Рожа кор'е Мьсре». 136 ру.

Рожа радиое

Рожа радиое, мэрьвед советие-ьна, 7 майе рожа радиое дьйӘ-на. ӀеалӘ ӧw рожа ӧwлед дьйӘ-на war к'ьешькьрьне, гава щьма-ьна советие, хэбатк'аред wалатед-ьна сосиализме у мэрьвайа про-ьна т'ӧмамийа дьйӘне бь ша-ьна мэзьн назьр дьбьн э'йда-ьна Революциа ОктябрьейӘ-ьна ьлистиейӘ Мэзьн бьдна к'ьеше.

ӦдмӘр Илйич Ленин hаиа не-ьна сазкьрьна ӧэйдед советиейӘ-ьна дьда к'ьше рола радиоейӘ-ьна Ленин радио h'ӧсабӘ дькьр та-ьна бь к'агӘз у бе мэзин. Сала-ьна 25 октябре (7 нойабре) ӧwе-ьна т'ӘрицӘ, радиостанса крейсе-ьна «Аврора»-е э'ӡэ бӘр бь бажар-ьна Урьсете э'ламкьр, йа кӧ Ле-ьна ьнибу у э'ламн дьйие кьр, ьна Ь'ӧкӧмэт wалетда дӧрбаэн дь-ьна ь'ькьтьна war. Ӧwн рожа бь-ьна hатнэ э'ламкьрьн декретед-ьна Ленине мэзьн ьььнибу дӧрьӧаэ-ьна у хwалие, дӧрьӧаэ h'але wӘ-ьна ьӧьдӧр' у ӧэwмандьнед ӧрт'э-ьна war. Бь алик'арийа радиое хо-ьна Ленин зу-зу бӘлайи нава бӘ-ьна у гӧнда, фабрика у завода, ьна war рйа h'ӧсьн у мӘдона, т'ӘӀ-биед шер' дьбуи у дьбунӘ арзитийа п'ала, гӧндийа, ӧскара у гӘмийа.

Ььна радио хэбатӧкэ мэзьн дьйа-дь дӘрӧаэ бӘм у техникае, нава сэ-дь дӘрӧаэ бӘм у техникае, э'мьр-нийе у мӘлйӘфийа гӧндитне, э'мьр-нийе у мӘлйӘфийа war war war

Де у баведӏ нәхәмхӧр у зар'ед wан

Ль бажаре Ереване соҹаҹа Сари т'агейө 9, авайе № 38-да Мырәзе Авдал т'әви дӏа хwэ у се бӏре хwэ дьмиҹ. Мырәз кӧр'кәки хwәнҹийө у дьхӧбтэ, йе нәрсе бӏре wи-Мәшт, Ah'мәд у Рәшид мәк'т'әбӏанаӏ. Дӏйа ван нәрчар бӏра-Сәдо хӧбата малева мьжуд дьбӧ у зар'ед хwэ дьӏэ «т'әрбийөткрьре».

Мәрьва т'ьре ве маледа ӏ'әму тьшт цие хwэданэ у ӏар йӧк бь хӧбата хwэва мьжуда. Ле ӏ'эйө, мәки эw йӧка бса ниӈэ.

Рәстэ, Мырәзе Авдал кӧр'әки мә'рийөтэ әдӏаа, ле тӧ мәрэ бьйнер'э, мәки эw пьрса т'әрбийөткрьва бӏред хwэва мьжуд набэ, начэ мәк'т'әба wан, дәрӏюаҹ ӏийбуна вана т'ӧ хәмхӧрие набэ у гӧмана хwэ дайө сәр дйа хwэйө Сәдо, ле дйа wи ӏ'эйө, мәки дәрӏәрэ ве кьрьва Рәшидӏа дйа wи у бӏре wийи мазьи ҹат дэиҹе хwэ жи нәкьрьи, ӏаӈа дьйа шабун, чьмки эw эвара ӏийи дьбу, ле рож «хәбата» башҹова мьжуд дьбу.

Аӈа эм Рәшид базар у соҹаҹед бажаре Ереванеда дьбийьи, рожкэ кьсьмич'ка, рожтьра майин дәрмане к'ьнщьуштьне у ӏ'эсьне бше соӈа дьфрошэ. У аwа ганӧк эшийаед ӏур дәсте wида жь соҹаҹе дьӏэ соҹаҹәкэ майин у аршершева мьжуд дьбэ, бса жи к'омәке дьдьнэ wи ӏәрдӧ бӏред wийэ майин-Ah'мәд у Мәшт. Гава эwана жь дәрсе тӧн, дәст хwэда бӧр бь базаре дьр'эийи у али бӏре хwэ дькьи. Аwа бь ви щур'эйи ӏәрсе бӏра бь «хәбатева» мьжуд дьбьи.

Гава пьрсе дьди Рәшид, Мәшт у Ah'мәд, wәки к'е п'ара дьӏэ wан кӧ эw аршерешье дьки, эwана рәй'эт щаба та дьдьи: дйа ма п'эра дьӏэ wу э мар'а дьбәкэ «тәрәке ӏур роже бистинеш маната биньэ мале».

Wәхте жь дйа wан-Сәдо пьрс дьки, wәки чьма дьӏели зар'ед тэ бь аршершева мьжуд ьки, эw дәст хwэда щабе дьдэ:

— Ле ве чь бьки, дәмса бадььӏ ьвьгр'ьи, бьра хwэр'а эшийаед ӏур бьфрошьи.

Эве «хәбата» ӏана Рәшид, Мәшид у Ah'мәд гӏийандийө ве йӧке, wәки щебӧкэ wанда щьг'арайэ, ле щебө майинда к'ег'эзе листьте. Эw зар'ана ньна ӏьн хӧмаре дьлизьи, ӏьн щьг'аре дьк'ьшиньи у гәлак кьрьиед хьрабэ мьдабьли мәхлуәтие дьки, бса жи рьид ӏийи ньбьи.

Гало т'эне Сәдо у Мьрәзьи, wәки хәмхӧрие ньбьи бна т'әрбийөткрьна зар'э? На хер, е нот'ӏани wана диса ӏаӈэ.

Аwа мәсаӏэ, дь бажаре Ереване соҹаҹа Сари т'агейө пенҹа авайе 7-да Рәшиде Шөкьр у жьна wи Зәзе дьминьи. Кӧр'е wани мәзьи-Шәмал шаиздэй салийө. Эwа салә-ке зедэт'ьрэ, wәки Шәмал т'ӧ хӧбате накэ. Эwи дәрсхана ӏ'эйө-та хьлазкьр у жь мәк'т'әбе ӏатэ бьр'ине. Ньйа эw эки эшийаед ӏур дь-к'ьр'э у бь аршервешева мьжуд дьӏэ. Ле де у баве Шәмал кӧр'е хwэ шиӈ-ят накьи, дәмса ве йӧке эwана п'ае Шәмал дьдьи, wәки роже дәй ӏаиздэй маната тинэ мале. Пьрс пенҹа те, гало де у баве Шәмал ӏ'эйө ӏ'эwше п'эре wийиэ? Ньлбэт на. Мала Рәшидө Шөкьрда ӏ'эму тьшт ньйэ, эwана ӏ'эwше т'ӧ тьшти ниньи. Иэ хьраб эwэ, wәки wана пьрса т'әрбийөткрьна зар'ед хwэ авитьньэ пьиэ гӧне хwэ.

Жь ван де у бававьи, бса жи бьнаӏие соҹаҹа Сари т'ар'ейө дөна Өское Мамо, Осе Мамо, Бавьке Ө'ло у ед майин. Эв де у бавана ньзаньи, гало зар'ед wэн чь дьки у бь чьва мьжуд дьбьи?

Педагоге советийө э'йан А. С. Макаренко дь дәрәца т'әрбийөткрьна зар'да шики мәзьи дьда де у бава. Эw дьбежэ:

«Іун де бавьн у т'әрбийөт дьки кӧр' у ґизед хwэ, нэ кӧ т'эне бона шабуна де у бавтие. Нава мала wэда у бь сәрк'әрийө wэ бажарван у шӧхӧлькьре пашwэхтие мәзьи дьбьи. Өгәр Іун мәрьие хьраб т'әрбийөт дьки, эw шәрмийө нэ кӧ т'эне бона wэ, ле бона мәрьва у т'әмамийө wэлет...

Т'әрбийөткрьна рәст эw бөхтэ-wарийө калбун у пирбуна мәйэ, т'әрбийөткрьна хьраб эw дерд у кӧле мәйэ пашwэхтиен, ӏесьре мәнэ, гӧнэк'әрийө мәйэ бөр бь мәрьва, бөр бь т'эмамийө wэлет».

Іөр де у бавак гәрәке пьрса т'әрбийөткрьна зар'ед хwэда к'ур мьжулдэ. Де у бав гәрәке кьрьиед хwэйө п'аква бьбьи мәсаӏэ бона зар'ед хwэ. Гәрәке эwана рьид бьзанбьи, чька т'эмамийө роже зар'ед wи бь чьва мьжуд дьбьи у эу-эу ӏәр'ьиэ мәк'т'әба бьзанбьи, чька зар'ед wан чэwа ӏии дьбьи.

Борше ӏөр де у баваки зар'ед хwэ раст т'әрбийөтка. Гәрәке эw йӧка ӏөр'ьм бьминэ мәр'өза гӧнда-дарийө wанда, бь к'ижанева эwана wе борщед хwэйи де у бавтие у бажарвание бьфөдьньи.

Л. Хачатрйан.
М. Мартиросйан.

Инспекторед от'аха зар'айө сәрчертийө милисиаеө бажаре Ереване.

БӘР БЬ ФЕСТИВАЛЕ

★★

ФЕСТИВАЛА ЩАҺЬЛАИӘ НӘҺ'ИЙА АПАРАНЕ

Ве ар'ие ль мәрк'эза нәһ'ийа Апаране фестивала щаһьлайө нәһ'ие ньйа к'ьтьбе т'эви к'ижане бун 41 к'ор-дәрбаз бь, т'эви к'ижане бун 41 к'ор-мед хwэз'франдьне у спорте, бь т'эмами 850 мәрьв.

Фестивал к'ьтьбе комнәһ'ийа Апаранейө Т'ЦЛКӘ ӏөв. В. Мелк'онйан ньвькьр. Бь хәбэра саламкьрьие пенҹа натьи к'ьтьбе т'эшкилата колхоза гӧнде Тсаг'каӈовите ӏ. Дарбинйан, сәьре колхоза гӧнде Чобаминйан, сәьре колхоза гӧнде эе Ө. Ө'мө, сәьре колхоза гӧнде Зовуние ӏ. Арсенйан, к'ьтьбе комнәһ'ийа Апаранейө ПКӘ Г. Петросйан.

Фестиваледа бәрььг'э'ө к'эт к'ома к'ьлам-рәҹасейө мала культураеө гӧнде Өлөгэзе (сәрк'әре к'оме Б. Мельк'о), ед гӧнӏед Шәрщор'исе у Шеньаве. Рьид пенҹа ньт к'ома теаневе. Рьид пенҹа ньт к'ома театрийө гӧнде Шеньаване (сәрк'әре к'оме М. Пог'осйан), йа К'учаке (сәрк'әре к'оме Р. Адәмйан) мала культураейө мәрк'эза Апаране (сәрк'әре к'оме М. Бардзумйан).

Бь к'ьлам у листькед хwэда, ва өса жи бәрбьг'э'ө бун ӏ. Бөгут'ьунйан, М. Бозойан, А. Йан, А. Гәзарйан, В. Мкртч, Мелк'онйан у Н. Спендева.

К'омед к'ьлам-рәҹасейө мала культураейө гӧнде Өлөгэзе, Шәрщор'исе, к'омед театрийө Шеньаване, К'учаке у чаҹ-майин, бь 300 ӏөтэйин 500 ӏөтэйө п'ешк'ешкьрьие.

Жь алие жйурие к'ома к'ьлам-рәҹасейө мала культураейө гӧнде Өлөгэзе у к'омед театрийө гӧнде Шеньаване у К'учаке ньйэ-та. Фестивала щаһьлайө респ... ньйи.

Өч...

Шькьда: к'ома к'ьлам-рәҹасейө мала культураейө гӧнде Ереване нәһ'ийа Апаране.

Фото йа **Л. Cor'ов**

Өламәтиед кьн...

* Колектива фабрика рьстьнейө наве фә-р'ьлт'а партиаейө XVIII йа комбината тек'стилейө Ленинкане жь w'ә'дэ дӧ рожа зу ґәдаиҹ плана чар мәйед нсальө дөрбазбуйи у бь чаӈкэ мәзьи фьиатах-хав ӏевшанд. Дәрдайиннтйа хәбата п'ала ньмбәри плане бь 2,5 сәлэфа бьльиө бийө, ле йа машина бь 5,5 сәлэфа.

Бона ньшандайиед ньвьльд бәйраеө сорэ дәрбазок йа ортә'фабрикейө комбинате т'эслими рьстьнийө кьрьи.

* Колектива комбината Кировакане йӧ-гошт жь w'ә'дэ зутьр ґәдаиҹ плана чар мәйа у жь плане дәр продуксиа бьйае 600 ӏ'өзар манати да. Плана мәйа апреле бь 22 сәлэфа зедэ ӏөтэ ґәдаиҹьие. Эп'ө-щэ зедэ бийө асортимента к а л б а с а. Комбинат калбаса «Әрмәние» ӏөзьр дькэ жь гоште пез.

* Колектива завода Араратейө к'ьлсе ль нәһ'ийа Ведие плана мәйа апреле бь 115 сәлэфа ґәдаиҹ у эп'ө-щэ шәwат, у ӏьнатед к'омждар ньшанд.

* Ль гӧнде Щрар'а-тейө нәһ'ийа Эщмиадзине ван рожа щи-дәрәца ӏ'әйwанат-қәнщкьрьиеө вэбу, йа кӧ 11 колхозед дькэ.

Гӧнде Хатчатурйан Жерьида т'эхбате кьрьи нәхwәшхаеө ти жь кәвре кьрьи бь дәй ньта.

Хәбатк'аред К'йоландуа Рәнщбере ваньи п'ешк'ешкэ стәндьи. Ӏөтэ-тандьне стаканы дәрхстьнейө сэ-йа кӧ дьк'эсьи. Рәш ӏөтийө рьие. Эw стаканы дәрхстьне ӏ'эсьи-тари зедэтэ-wе авдэ.

Дәwса редактор **ШӘҚРОЕ**

АВИАСИА К'ОМӘКЕ ДЬДӘ МАЛЬӘБЬНА ҐӦНДИТИЕ

Өва идӧ чөнд рожө, wәки кӧ фь-р'ьидэ зовиед ґәлак колхозед нәһ'ие бь ьдьнатхwэлийө мәдөнийө ьдьиат дьки.

Нава чөнд рожада 4.000 нектар панзе колхозед Басарречаре, Мәэра Мәэьи, Караимане, Мәэра Ч'ук, Норакерте, Шишкайае, Нәриманлуе бь фьр'ьиде ӏөтьнө ьдьиатькьрьие.

Фьр'ьидэйи Галуст Зак'арйан у Иаков Абрамов роже бь фьр'ьидед хwэ 30—35 щара дьфьр'ьнө ӏөwае у 210—220 нектар э'рдмәзилед панзө ьдьиатхwэлийө мәдөнийө ьдьиат дьки.

Фьр'ьидөчийө өса жи ньи даиө, wәки 2.000 нектар э'рдмәзилед колхозе Инж'дар'е, Щанәймаде, Кошаблуг'е, Кайабаше у колхозед майин ьдьиатхwэлие бь'эшиньи.

Ә. Әлиев.

Адреса редакциае: Ереван, соҹаҹа Ордийа Сор № 41, т'ел. 2-07-78. Адрес редакции: Ереван, ул. Красноармейская № 41, тел. 2-07-78 Р

Нәшьрхана № 2 сәрчерийа сәрэ, йа сәнайа полиграфие у нәширәта Министрийа культурае РСС Әрмәние, Ереван, соҹаҹа Кнуйанӈ'е №

Типография № 2 Главного управления издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры Армянской ССР, Кнуянца № 8.